

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY
ŚWIERKLANIEC**

GMINA ŚWIERKLANIEC

ŚWIERKLANIEC, WRZESIEŃ 2012

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANIEC**

SPIS TREŚCI

	STRONA
ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE	
1 PRZEDMIOT OPRACOWANIA	2
2 INFORMACJA O GMINIE	2
3 INFORMACJA O GMINACH SĄSIEDNICH	2
ROZDZIAŁ 2 UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1 DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIE TERENÓW	3
2 STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	3-8
3 STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY	9-11
4 WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	11
5 WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH	11-13
6 SYTUACJA SPOŁECZNA, WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	13
7 ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	14
8 POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	14-15
9 STAN PRAWNY GRUNTÓW	15
10 STANY SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	15-17
11 INWESTYCJE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH	17-18
12 WNIOSKI I WYTYCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	18-19
ROZDZIAŁ 3 KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	
1 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	20-21
2 KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	22-24
3 KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW – OCHRONA PRZYRODY	24-27
4 KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	27-30
5 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	30-33
6 ŹRÓDŁA	34
ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE	
1 UWARUNKOWANIA	
2 KIERUNKI ROZWOJU	
3 ŚRODOWISKO NATURALNE	
4 ŚRODOWISKO KULTUROWE	

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

- 1) Przedmiotem opracowania jest „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklaniec**”, w jego granicach administracyjnych, wyznaczonych na rysunkach studium.
- 2) Studium sporządzono dla obszaru o powierzchni 44,3km².
- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zwane dalej "Studium" zostało opracowane na podstawie Uchwały inicjującej Rady Gminy Świerklaniec nr..... z dnia.....

2. INFORMACJA O GMINIE

Gmina Świerklaniec znajduje się w centralnej części województwa śląskiego, w powiecie tarnogórskim. W jej skład wchodzi 4 jednostki administracyjne tj. Świerklaniec, Orzech, Nakło, Nowe Chechło.

Świerklaniec leży w odległości ~25km od Katowic i ~12km od lotniska w Pyrzowicach.

Gmina Świerklaniec liczy 10850 mieszkańców, przy gęstości zaludnienia 85,4 os./km².

Powierzchnia terenów leśnych w obszarze Gminy stanowi 47,4%, natomiast użytki rolne 26% powierzchni Gminy, wody powierzchniowe 9%.

Gmina Świerklaniec znajduje się w rejonie klimatycznym Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

Gmina Świerklaniec położona jest na Wyżynie Śląskiej, na obszarze Garbu Tarnogórskiego, w rejonie jego przecięcia przez dolinę Brynicy.

3. INFORMACJA O GMINACH SĄSIEDNICH

Gmina Świerklaniec znajduje się w obszarze powiatu tarnogórskiego. Z Tarnowskimi Górami graniczy od strony zachodniej, od strony północnej z Miasteczkiem Śląskim, od południa z Piekarami Śląskimi i Radzionkowem, od wschodu z gminami Ożarówce i Bobrowniki.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

ROZDZIAŁ 2 **UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIE TERENÓW

Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 78 relacji Chałupki-Jędrzejów oraz droga wojewódzka nr 911 łącząca Świerklaniec z Bytomiem i droga wojewódzka nr 912 łącząca Świerklaniec z Miasteczkiem Śląskim.

Drogi te stanowią podstawy systemu komunikacji na terenie gminy, który jednocześnie dzieli obszary gminy na kolejne części.

Z uwagi na lokalizację Gminy, na peryferiach Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego (GOM), oraz jej zasoby środowiskowe, na terenie Gminy można wyróżnić kilka przodujących przeznaczeń.

Przeważającym użytkowaniem są grunty leśne na terenie gminy. Ponadto znaczną część terenów zajmują grunty rolne, zbiorniki wodne (największe to zbiornik wody pitnej Kozłowa Góra oraz Jezioro Nakło-Chechło), zespół pałacowo-parkowy oraz tereny wolne od zabudowy.

W przypadku terenów zainwestowanych przeważającym jest tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Ta zajmuje znaczny procent terenów przeznaczonych pod zabudowę. Zabudowę tą wypełniają tereny usług publicznych oraz towarzyszących zabudowie mieszkaniowej.

W przypadku terenów pod funkcje rozwojowe brak jest tego rodzaju użytkowania. Występują jedynie pojedyncze zakłady wytwórcze o niewielkiej skali.

2. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

RYS HISTORYCZNY

1) Początki osadnictwa.

Pierwsze ślady osadnictwa, potwierdzone badaniami archeologicznymi, pochodzą z epoki brązu. Najstarsze historyczne wzmianki o wsiach należących do gminy Świerklaniec pochodzą z XIII i XIV wieku: najstarszą wsią w okolicy było Chechło Stare, wg tradycji związane z istniejącym już w XII wieku grodem w Świerklańcu; wieś Orzech wymieniono w dokumencie z 1277 roku, jako należącą do parafii w Kamieniu; Nakło pierwszy raz wymieniono w dokumentach z 1372, Świerklaniec (osada) z 1437, Nowe Chechło – z 1776 roku.

2) Dzieje własności.

Świerklaniec od wczesnego średniowiecza związany był z kasztelanią bytomską, należąca początkowo, po śmierci Bolesława Krzywoustego, do dzielnicy krakowskiej, z której w 1179 roku została wyłączona jako dar dla Kazimierza, syna księcia opolsko – raciborskiego Mieszka Płatonogiego. W 1281 roku z księstwa opolsko – raciborskiego zostało wydzielone księstwo bytomskie (obejmujące kasztelanie: bytomską, siewierską, kozielską i toszecką), w którego granicach mieścił się

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

również teren obecnej gminy Świerklaniec. Pierwszym księciem bytomskim został Kazimierz, syn Władysława Opolskiego. W 1289 roku złożył on hołd lenny królowi czeskiemu Wacławowi II.

W 1475 roku ziemię bytomską zajął król Czech i Węgier Maciej Korwin, w 1477 zastawił Bytom wraz z zamkiem w Świerkłańcu i okolicznymi wsiami Janowi z Żerotina, który w 1498 roku odsprzedał te ziemie Janowi II Dobremu, księciu opolskiemu. Następnie, drogą sprzedaży ziemie znalazły się w 1525 roku w rękach Jerzego Hohenzollerna, a po wojnie 30 letniej, w 1632 roku, władzę objął Łazarz Henckel von Donnersmarck. Po jego śmierci część tarnogórsko – świerklaniecką otrzymał jego syn Karol Maksymilian, protoplasta linii Donnersmarcków, w której rękach dobra świerklanieckie pozostawały do 1945 roku.

3) Rozwój przestrzenny

a) Świerklaniec

Rozwój Świerkłańca rozpoczął się budową grodu na mokradłach otoczonych „świerkłańcem” - lasem świerkowym. Wg tradycji od XI/XII wieku znajdował się tam drewniano – ziemny gród należący do kasztelanów bytomskich, w miejscu którego w XIV wieku drewniany zamek został zbudowany przez książąt oleśnickich dla starostów książęcych. Po 1513 roku zbudowano nowy zamek z kamienia i cegły, na planie owalu, na wyspie otoczonej fosą i mokradłami, wielokrotnie przebudowywany, stracił znaczenie dopiero w XIX wieku, gdy w jego pobliżu hrabia Guido Henckel von Donnersmarck wybudował nową rezydencję zwaną "Małym Wersalem".

Osada Świerklaniec została po raz pierwszy wzmiankowana w 1437 roku. Należała wówczas do parafii w Żyglinie. Jej rozwój przypadł na koniec XIX wieku -w 1852 roku powstała poczta, w 1885 czytelnia, a zabudowa, która do połowy XIX wieku koncentrowała się wzdłuż ul. Głównej i dwóch stawów, rozwinęła się w kierunku zachodnim, wzdłuż obecnej ul. Oświęcimskiej (łączącej osadę z zamkiem) oraz na gruntach dworskich w trójkącie obecnych ulic: Kościuszki, Kościelnej i Oświęcimskiej dla ludności związanej z pracą w dobrach Donnersmarcków. Od początku XX wieku zabudowa rozszerzała się wzdłuż ulic: Górnej, 3-go Maja, Wolności i Plebiscytowej. W latach międzywojennych na gruntach Donnersmarcków, w kierunku na dzisiejszą ul. Radzionkowską, powstała nowa kolonia, której rozbudowa w latach 60 XX wieku połączyła zabudowę Świerkłańca i Orzecha.

b) Nowe Chechło

Kolonia założona przez Donnersmarcków w 1776 roku. Pierwotna zabudowa wsi, to krótka ulicówka wzdłuż ul. Powstańców, od końca XIX wieku wzdłuż ul. Lasowickiej, rozrastając się w kilku liniach zabudowy w kierunku pól.

W XIX wieku w Nowym Chechle prowadzono eksploatację rudy żelaza i piasku podsadzowego; w wyeksploatowanej piaskowni w latach 70 tych XX wieku stworzono sztuczne jezioro Nakło – Chechło.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

c) Orzech

Wzmiankowany po raz pierwszy w 1277 roku jako należący do parafii w Kamieniu, osada będąca własnością księżęcą, dana w 1307 roku w nie wykupiony zastaw stała się osadą rycerską, wielokrotnie zmieniającą właścicieli.

Pierwotna zabudowa wielodrożnicy powstawała w kolejności: środkowa część ul. Wieczorków, blisko rzeki oraz na wschodnim brzegu rzeki przy ul. Ogrodowej; pod koniec XI wieku zabudowa rozszerzyła się w kierunku zachodnim wzdłuż działek rolnych z wąskimi uliczkami wpadającymi w obecna ulicę Szkolną. W latach międzywojennych wytyczono drogę łączącą Radzionków i skrzyżowanie na Świerklaniec i Nakło (obecna ul. Bytomska) stopniowo obudowywaną, szczególnie w latach 70/80 XX wieku.

d) Nakło

Wzmiankowana po raz pierwszy w 1356 i 1372 roku jako wieś rycerska. Rozwój osady nastąpił w związku z odkryciem i eksploatacją rudy srebra i ołowiu po 1530 roku, wzbogacając dobra tak, że w połowie XVI wieku powstał murowany zamek. Trudne warunki wydobywania i wojna trzydziestoletnia przyczyniły się do zaniku górnictwa na tych terenach i upadku miejscowości oraz zamku. Dopiero w połowie XIX wieku nastąpił drugi rozkwit rezydencji, dotychczas sporadycznie użytkowanej przez Donnersmarcków; w 1856 roku Hugon I Karol Antoni Henckel von Donnersmarck w miejsce zamku wznosił neogotycką rezydencję, która, przebudowana przez syna Hugona I – Łazarza IV, przetrwała do obecnych czasów.

W Nakle od XIV wieku istniały również wapienniki, eksploatujące surowiec z terenów na pograniczu Nakła i Orzecha; tradycje wapiennicze przetrwały do 1959 roku.

Pierwotna zabudowa wsi to krótka ulicówka wzdłuż ul. Głównej, od zamku aż do ul. Górnej; w XIX wieku podczas kolejnego etapu rozwoju górnictwa rozwinęła się zabudowa wzdłuż ul. Górnej i Szerokiej, następnie na wschód wzdłuż ul. Głównej i Orzechowskiej. W okresie międzywojennym powstała Kolonia Nakło wzdłuż ulic 3-go Maja i Dworcowej. Powojenny rozwój nastąpił w latach 70/90 XX wieku wzdłuż ulic Powstańców, Wolności, Chopina i na północ od ul. Głównej.

OBIEKTY ZABYTKOWE

1) Świerklaniec

a) Architektura obronna rezydencjalna

- **zamek**. Obecnie ruiny zamku, budowanego wg tradycji od XI/XII wieku jako drewniano – ziemny, XIV jako budowla drewniana, w XVI z kamienia i cegły. Od 1623 r. stał się główną siedzibą – pochodzącego ze Spiszu – rodu Henckel von Donnersmarck, a po podziale na linie w 1671 r. był do 1945 r. własnością linii świerklaniecko-tarnogórskiej. Stracił na znaczeniu po budowie jego pobliżu w XIX wieku pałacu. Splądrowany i spalony w 1945 roku, zniszczony w latach 60 tych,

- **pałac** „Dom Kawalerów”. Wzniesiony w stylu neobaroku francuskiego w latach 1900-02 wg projektu architekta K. Ihne dla hrabiego Henckel von Donnersmarcka, wybudowany specjalnie dla Wilhelma II, który przyjeżdżał do Świerklańca na polowania. Po zakończeniu II wojny światowej

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

odrestaurowany, służył jako ośrodek szkoleniowy dla górnictwa. Obecnie w "Pałacu Kawalera" mieści się hotel i restauracja.

- **założenie parkowo-pałacowe (Mały Wersal)**. Park krajobrazowy Świerkłaniecki z XIX wieku o powierzchni 186 ha, założony jako otoczenie nieistniejącego obecnie pałacu. W parku zachowany drzewostan i artefakty ogrodowe:

- **zespół pięciu fontann**. Usytuowany w parku, odlewy żeliwne, neobarokowe z ok. 1870 r; 4 boczne fontanny przedstawiają walki zwierząt: strusia z wężem, konia z wilkiem, daniela z lwem, pelikana z rybą, centralna składa się z owalnej podstawy pokrytej roślinnością i kaktusami, z których wypływają dwa smoki; pośrodku obelisk z misą na której stoją trzy nimfy trzymające w uniesionych rękach astrolabium,

- **rzeźby** przedstawiające dzieci bawiące się ze zwierzętami. Umieszczone przed głównym wejściem do pałacyku Dom Kawalerów; powstałe w II połowie XIX wieku, odlane z brązu, o cechach baroku; ukazują dwóch chłopców i dziewczynkę w formie puttów bawiące się z małymi zwierzętami: psami, ptaszkiem, kozłem, węgorzem,

- maszt umieszczony na terenie parku krajobrazowego przy dawnej przystani dla łodzi, wykonany w drugiej połowie XIX wieku przez A. du Renne'a z Paryża, żeliwny, o cechach klasycyzmu,

- mostki kamienne na ciekach wodnych,

- **amfiteatr**,

- **zabudowania przypałacowe**. pochodzące z końca XIX wieku: mieszkania służby, karczma przypałacowa, stajnie i inne,

- zabudowania dawnego folwarku;

b) zabudowa sakralna

- **kościół p.w. Chrystusa Dobrego Pasterza** (wcześniej Matki Bożej Częstochowskiej) oraz dawny zespół kaplicy mauzoleum Donnersmarcków. Wpisany w kompozycję parku, murowany z lat 1896-97, zbudowany przez Otto Reschorffa,

- **klasztor sióstr boromeuszek** zbudowany w 1891 roku, ul. Oświęcimska 11;

- **kapliczka przydrożna** z końca XIX wieku;

c) zabudowa mieszkaniowa: pojedyncze murowane domy z końca XIX wieku: ul. Główna 51, 63, 85;

d) zabudowa usługowa: ośrodek zdrowia, ul. Oświęcimska 13, Urząd Pocztowy ul. Oświęcimska 17, budynek Urzędu Stanu Cywilnego (dawna kordegarda przy bramie głównej), ul. Parkowa, budynek Nadleśnictwa, ul. Oświęcimska 19.

2) Nowe Chechło

a) zabudowa sakralna

- **murowana kapliczka** z połowy XIX wieku,

b) zabudowa mieszkalna: pojedyncze murowane domy z początku XX wieku, ul. Lasowicka 60, 111, 112

c) zabudowa usługowa: budynek szkoły przy ul. Lasowickiej

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

3) Orzech

a) architektura obronna:

- **ruiny zamku** XIX wiecznego, prostokątnego z ryzalitem i czterema okrągłymi wieżami, usytuowane w lesie na wschód od wsi

b) zabudowa sakralna:

- **murowana kapliczka** z 1885 roku.

4) Nakło

a) architektura rezydencjalna:

- **pałac neogotycki** - wybudowany w 1865 roku przez Hugona von Donnersmarcka w miejsce XVI wiecznego zamku poprzednich właścicieli Nakła. Po 1945 roku mieściły się w nim: internat Technikum Rolnictwa, sale wykładowe Zespołu Szkół Rolniczych, od 2006 r. Galeria "Barwy Śląska",

- **założenie parkowe** – zwane Parkiem Świerkłanieckim - park krajobrazowy z II połowy XIX wieku z zachowanym starodrzewem,

- **zabudowania przypałacowe** - z końca XIX wieku,

- zespół dawnego folwarku, ul. Główna;

b) zabudowa sakralna:

- **kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa**, neoromański z 1892 roku

- **mauzoleum rodziny Donnersmarcków** przy kościele, z 1898 roku,

- **budynek plebani** z 1895 roku,

- **klasztor sióstr boromeuszek** z 1899 roku, obecnie dom opieki społecznej,

- **kapliczka przydrożna** z II połowy XIX wieku,

c) zabudowa mieszkaniowa - pojedyncze murowane domy z przełomu XIX/XX wieku, ul Główna 50, 95;

c) obiekty techniki:

- nastawnie,

- dworzec PKP,

piece do prażenia dolomitu,

d) obiekt usługowy - budynek sierocińca (obecnie Dom Pomocy Społecznej Dla Dzieci), wzniesiony w 1899 roku z inicjatywy hrabiego Łazarza Henckel von Donnersmarck.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Na terenie gminy znajduje się 7 stanowisk archeologicznych dokumentujących występowanie osadnictwa w czasach epoki kamienia, brązu, starożytnych i w okresie średniowiecza. W poniższej tabeli kolumny zawierają odpowiednio informacje:

- kolumna 1 – miejscowość,

- kolumna 2 – numer stanowiska w miejscowości,

- kolumna 3 – numer obszaru AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski),

- kolumna 4 – numer stanowiska na danym obszarze AZP,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- kolumna 5 – funkcja obiektu,
- kolumna 6 – kultura, chronologia,
- kolumna 7 – znaleziska,
- kolumna 8 – rodzaj przeprowadzonych badań (A – archiwalne, P – powierzchniowe, T - terenowe)

1	2	3	4	5	6	7	8
Świerklaniec	1	94-47	3	śląd osadnictwa	starożytność	1 skorupa	T, P
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	1 skorupa	
Świerklaniec	2	94-47	2	zamek	średniowiecze	-	A, T
Świerklaniec	3	95-47	1	śląd osadnictwa	epoka kamienia	odłupek krzemienny	A, T
				śląd osadnictwa	kultura łużycka, epoka brązu	skorupy	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	skorupy	
Świerklaniec	4	95-47	2	śląd osadnictwa	kultura łużycka, epoka brązu	2 skorupy	A, T
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	3 skorupy	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	1 skorupa	
Świerklaniec	5	94-47	1	osada	kultura łużycka, epoka brązu	3 skorupy	T, P
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	1 skorupa	
Orzech	1	95-47	3	osada	wczesne średniowiecze	4 skorupy	A
Orzech	2	95-47	18	cmentarzysko (?)	kultura łużycka, V okres epoki brązu	2 skorupy	A, T, P

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

1) Pałac w Świerklańcu – zachowany w materiałach ikonograficznych – licznych fotografiach i rycinach. Wybudowany w latach 70 tych XIX wieku w pobliżu starego zamku wg projektu Hektora Lefuel. Splądrowany i podpalony w 1945 roku, ostatecznie zniszczony w latach 60 tych XX wieku. Elementy architektoniczne zostały rozparcelowane - dwie rzeźby lwów znajdują się w Zabrze (zdobią wejście do parku przy ulicy 3 Maja), dwie w Gliwicach (park okalający Palmiarnię), brama zdobi dziś wejście do ogrodu zoologicznego w Chorzowie.

2) Toponimy – dawne nazwy miejscowe – dokumentujące dawne użytkowanie, ukształtowanie i pokrycie terenu oraz własność w nazwach odmiennych:

a) lasków, rewirów i ostępów leśnych:

- Borek, Bródek, Brzezina, Cielecina, Kącik, Piaski, Pod Bizją, Podniwki, Przylasek, Puste Górki, Sadowiec, Solarnia, Wilczy Dół w Świerklańcu;

- Fazaniec, Michałowa Remiza, Rogatka Lasowicka w Nakle;

b) pól, łąk i polan:

- Bizyjskie Pola, Grabczok, Kielotka, Kopanina, Księstwo, Moczydła, Szyroki, Zagrody, Żabiniec w Świerklańcu;

- Szerokie Pola w Nowym Chechle, Mec, Niwa, Piaski, Wągrody w Orzechu;

- Zorog w Nakle,

c) wyrobisk i kamieniołomów:

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- Skały – w Świerklańcu, Aniołki w Orzechu, Cejmanowe Doły, Czarne Doły, Dołki, Szkotnica, Zabijoki w Nakle;

d) pagórków i wzniesień:

- Dębicz, Ruina, Srocza Góra – w Świerklańcu, Chachelska Góra w Nowym Chechle, Cygańskie Góry w Nakle;

e) kolonii, części osad:

- Ostrożnica, Osada w Świerklańcu, Kolonija w Nowym Chechle, Kaczyniec, Kolonia Nakło, Kowoliki w Nakle.

3) Stroje ludowe, tzw. „bytomskie stroje ludowe”, obejmujące zasięgiem etnograficznym dawną Ziemię, używane jeszcze przez starsze pokolenie z okazji uroczystości państwowych i kościelnych.

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Na terenie gminy nie występują wyróżniające się obiekty architektury współczesnej.

3. STAN ŚRODOWISKA ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY

Powierznię gminy w 47,5% zajmują tereny leśne, natomiast 26% stanowią grunty rolne, wody powierzchniowe 9%.

Tereny Lasów Państwowych to powierzchnia 2023ha, natomiast własność lasów gminy to 8ha.

Wśród gleb dominują gleby bielcowe, rędziny, gleby bagienne i mady.

W obrębie Gminy występują grunty rolne przeważnie należące do klas V i IV. Gleby klasy V stanowią 32% gleb w gminie natomiast klasy IV obejmują 30% gleb.

Na terenie gminy gleby uległy skażeniu metalami ciężkimi o średnim, ciężkim i słabym zanieczyszczeniu (głównie w południowo-wschodniej części) zanieczyszczeniu.

UKSZTAŁTOWANIE

Antropogeniczne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu na obszarze gminy dotyczą przeważnie miejsc eksploatacji kopalin (piasku i wapieni). Wyrobisko powstałe w wyniku eksploatacji piasku w północnej części gminy obecnie funkcjonuje jako zbiornik Nakło-Chechło i stanowi miejsce rekreacji dla ludności z terenu gminy jak i spoza. Wyrobiska powstałe w wyniku eksploatacji wapienia zlokalizowane są w środkowej oraz południowej części gminy. Powstałe nierówności terenu porośnięte są roślinnością rodzimą.

WODY POWIERZCHNIOWE

Przez gminę Świerklaniec przebiega dział wodny I rzędu (rozdzielający zlewnię Odry i Wisły). Do zlewni Odry należą tereny znajdujące się przy zachodniej granicy gminy. Pozostały obszar należy do zlewni Wisły. W granicach gminy obszar zlewni Wisły podzielony jest wododziałami IV-go rzędu.

Obszar źródłowy gminy stanowi Ciek Orzechowski, który wpływa do Jeziora Świerklaniec (zbiornik Kozłowa Góra) oraz rzeki Bizji również wpływającej do Jeziora Świerklaniec.

Fragment gminy położony jest w zlewni rzeki Brynicy, która generalnie przepływa przy wschodniej granicy (z północy na południe), jej niewielki odcinek znajduje się na terenie gminy. Rzeka Brynica od źródeł do Jeziora Świerklaniec zaliczana jest do rzek stosunkowo czystych i jakość wód na tym

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

odcinku odpowiada III klasie czystości, jednak po ujściu kolejnych dopływów jej ponadnormatywne zanieczyszczenie wzrasta.

Zbiornik Kozłowa Góra utworzony został na Brynicy w roku 1939 poprzez wybudowanie zapory. Zbiornik o powierzchni 632ha znajduje się w południowo-wschodniej części gminy i jest największym zbiornikiem wodnym Świerklańca. Maksymalna pojemność retencyjna zbiornika wynosi 16,75mln m³ wody przy maksymalnej głębokości 5,6m. Powierzchnia zlewni tego zbiornika do zapory to 174,1km². Zbiornik powstał jako zabezpieczenie wody pitnej dla województwa śląskiego oraz zabezpieczenie przeciwpowodziowe. Jakość badanej wody w zbiorniku w okresie letnim odpowiada III klasie czystości natomiast w okresie jesiennym jakość wzrasta do klasy II.

Drugim sztucznym zbiornikiem wodnym na terenie gminy jest jezioro Chechło-Nakło. Zostało ono utworzone w 1973r w nieczynnym wyrobisku piaskowym. Powierzchnia tego jeziora to 90ha przy średniej głębokości 1,7m i pojemności 1,5mln m³ wody. Aktualnie zbiornik ten pełni funkcję rekreacyjno-wypoczynkową dla mieszkańców z terenu gminy oraz gmin sąsiednich. Jakość badanej wody w zbiorniku odpowiada III klasie czystości

Na terenie gminy występują również inne małe zbiorniki wód powierzchniowych, zarówno sztuczne jak i naturalne z przeznaczeniem na różne funkcje. Największy z nich znajduje się w Parku Świerklaniec oraz w Nakle.

Spływ wód powierzchniowych następuje zgodnie ze spadkiem terenu tj. w kierunku południowo-wschodnim do zbiornika Kozłowa Góra. Jedynie w skrajnie zachodniej części gminy spływ wód powierzchniowych następuje w kierunku północno-zachodnim.

FLORA I FAUNA

Obszar gminy Świerklaniec jest miejscem występowania różnych interesujących zbiorowisk gatunków fauny i flory.

Obszar gminy charakteryzuje się dużą lesistością. Około 43,5% powierzchni gminy pokryta jest lasami. Większość obszarów leśnych jest położona w północnej części omawianego terenu. Nieliczne, ale bardzo cenne przyrodnicze obszary znajdują się we wschodniej i zachodniej części terenu. Jednym z nich jest Park Świerklaniecki obejmujący powierzchnię ~80ha terenów zielonych bogatych w liczne gatunki flory i fauny leśnej. Wśród drzewostanu można spotkać okazy o wymiarach pomnikowych, a wiek najstarszych drzew szacuje się na około 160 lat. Wśród tych okazów znajdują się przedstawiciele następujących gatunków : sosny wejmutki, graby, jesiony, dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, klony pospolite i srebrzyste.

Na terenie parku przeważają dęby szypułkowe, jesiony wyniosłe, brzozy brodawkowate, a z gatunków iglastych świerki oraz obce dla tego obszaru choinka kanadyjska, dąb błotny, dąb czerwony.

Ważnym elementem przyrodniczym jest usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie parku Jezioro Świerklanieckie wraz z zespołem stawów i otaczających je lasów. Wśród skupisk leśnych występują tu rzadko spotykane : ols porzeczkowy, suboceaniczny bór świerzy, bór bagienny trzcinnikowy, kontynentalny bór mieszany, łęg jesionowo-olszynowy i grąd subkontynentalny. Poza tym są tu liczne reprezentowane gatunki nieleśne a najbardziej interesujące z nich to zbiorowiska roślinności wodnej, fragmenty torfowisk przejściowych, zespół sitowia leśnego, szuwar trzcinowy, szuwar szerokopłatkowy i szuwar trawiasty. Dużą wartość przyrodniczą stanowią gatunki chronione roślin, należą do nich :

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

grązel żółty, grzybień biały, okrężnica bagienna, bobrek trójlistkowy, siedmiopalecznik błotny, kruszyna pospolita, kalina koralowa, storczyk szerokolistny.

Zwierzęta bytujące na terenie parku i Jeziora Świerklanieckiego to typowi przedstawiciele fauny leśnej, bywają również gatunki terenów otwartych, siedlisk wodnych oraz formy synantropijne.

Innym ekosystemem gminy Świerklaniec jest jezioro Nakło-Chechło z otaczającym go lasem. W związku z tym, że wiek jeziora sięga 30 lat środowisko ma charakter oligotryficznego. Obszar ten jest mało zróżnicowany siedliskowo. W pasie przybrzeżnym występują jedynie niewielkie powierzchniowe płyty szuwaru trzcinowego i trawiastego. Na brzegach znajdują się zbiorowiska ponikła błotnego i zbiorowisko z panującym sitem rozpięzchłym. Spotkać tu można pojedyncze lub niewielkie skupiska następujących gatunków drzew : brzoza brodawkowata, wierzba iwa, topola osika, sosna zwyczajna, robinia akacjowa i dąb czerwony. Tereny sąsiadujące z w/w zbiornikiem to tereny leśne. Duże połacie terenu porośnięte są mniej lub bardziej zwartymi kompleksami borowymi z dominującym borem świerzym. Występują tu również fragmenty boru trzcinowego oraz boru mieszanego. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są sosna, świerk, brzoza, dąb. Bory te w znacznym stopniu uległy degradacji. Fauna zbiornika jest stosunkowo uboga, natomiast tereny wokół zbiornika są bogatsze w gatunki występujących tam zwierząt.

Gmina Świerklaniec jest gminą wiejską charakteryzującą się znaczną dynamiką rozwoju. Pomimo tego zmiana środowiska jest niewielka. Sprzyja temu niski stopień uprzemysłowienia - brak większych zakładów przemysłowych na jej terenie. Zauważalne tendencje do zmian środowiskowych to głównie ugorowanie ziemi i przekształcenie terenów powstałych nieużytków pod zabudowę mieszkaniową.

4. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Wśród funkcjonujących form ochrony przyrody na terenie gminy występują jedynie usankcjonowane pomniki przyrody. Ochroną prawną objęta jest aleja lipowa w miejscowości Nakło. Aleja została objęta ochroną prawną na podstawie rozporządzenia nr 38/97 Wojewody Katowickiego z dnia 27 lutego 1997r.

Na terenie gminy brak jest innych usankcjonowanych prawnie form ochrony przyrody.

5. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

W budowie geologicznej biorą udział utworu karbonu triasu i czwartorzędu.. Stratygraficzne utwory karbonu reprezentowane są przez warstwy porębskie, grodzieckie i florowskie litologicznie wykształcone w postaci łupków i piaskowców o zróżnicowanej przepuszczalności. Utwory te w granicach gminy tworzą wychodnie na powierzchni jedynie w południowo-wschodniej części. Na pozostałym obszarze przykryte są zwartą pokrywą młodszych osadów.

Utwory triasowe są tu reprezentowane przez osady triasu dolnego i środkowego a mianowicie :

- utwory triasu dolnego litologicznie wykształcone jako piaski, iły czerwone i pstre wapienie i dolomity pstrego piaskowca,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- utwory triasu środkowego reprezentowane przez osady wapienia muszlowego dolnego litologicznie wykształcone w postaci dolomitów kruszonośnych i wapieni (warstwy grazdeckie i gogolińskie).

Utwory triasu w granicach gminy Świerklaniec tworzą wychodnie na powierzchni w jej środkowej i południowo-zachodniej części. Widoczne są one tu w postaci wzniesień (Chachelska Góra) poprzecinanych dolinami denudacyjnymi.

Utwory jury zachowały się tu jedynie w postaci płatów osadów jury dolnej - litologicznie wykształconych jako glinki ogniotrwałe, żwiry, zlepieńce zalegające na stokach triasowych wzniesień.

Najmłodsze osady zalegające na w/w starszym podłożu stanowią utwory czwartorzędowe, wśród których można wyróżnić dwa ogniwa. Pierwsze to plejstoceńskie osady wolnolodowcowe pokrywające zwartą pokrywą północną i południowo-zachodnią część gminy.

Litologiczne osady wykształcone są w postaci piasków i żwirów zalegających na glinach.

Lokalnie (okolice zbiornika Kozłowa Góra) w postaci piasków i żwirów terasów akumulacyjnych średnich. Do drugiego ogniwa zaliczono holocenijskie osady rzeczne wykształcone litologicznie w postaci piasków, mułków jeziornych. Utwory te związane są z współczesnymi dolinami cieków.

W profilu hydrogeologicznym terenu można wydzielić czwartorzędowe, triasowe i karbońskie piętro wodonośne.

CZWARTORZĘDOWE PIĘTRO WODONOŚNE

Kolektorem wód są piaszczysto-żwirowe utwory występujące prawie na całym obszarze. Ze względu na dużą zmienność miąższości i litologii, a także jakości wód poziom ten nie został zaliczony do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych i Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych. Generalnie wody w utworach czwartorzędowych charakteryzują się na ogół swobodnym zwierciadłem wody występującym na głębokości 1-10m.

Poziom ten nie jest izolowany od zanieczyszczeń z powierzchni, izolację od spągu stanowią utwory spoiste - gliny czwartorzędowe lub wietrzelnina gliniasta w stropowej części starszych utworów.

Podstawową rolę w sposobie użytkowania terenu czwartorzędowy poziom odgrywa w piaszczystych utworach dolin rzecznych i jej dopływach gdzie pozostaje w ścisłym związku hydrologicznym z ciekami. Dlatego też ciekami te stanowią podstawę drenażu poziomu czwartorzędowego, a jedynie okresowo pełnią rolę zasilającą, powodując podnoszenie się poziomu wód gruntowych, a co za tym idzie powstanie terenów podmokłych i rozlewisk.

Poziom ten nie jest eksploatowany jednak nie wyklucza się możliwości ujmowania go studniami kopanymi do celów gospodarczych.

TRIASOWE PIĘTRO WODONOŚNE

Poziom wodonośny związany jest z utworami wapienia muszlowego i obejmuje dolomityczne utwory warstw kruszonośnych, a także spągową część górnego wapienia muszlowego.

Omawiany poziom jest ciągły prawie na całym omawianym obszarze za wyjątkiem wschodniej części.

Ze względu na jakość i zasobność poziom ten w podłożu zaliczony został do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o typie szczelinowo-krasowym :

- T/1 Lubliniec-Myszków,
- T/2 - Gliwice.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

Zwierciadło wody zalega na głębokości 20-30m i w miejscach gdzie utwory triasu stanowią wychodnie na powierzchni nie posiada izolacji od zanieczyszczeń. Warstwą izolującą od spągu stanowią margliste utwory triasu.

Na terenie gminy poziom ten ujmowany był studniami głębinowymi. Aktualnie ze względu na złą jakość wody ujęcia te nie są eksploatowane.

KARBOŃSKIE PIĘTRO WODONOŚNE

Kolektorem wód są zaszczelinowacone wkładki piaskowców zalegające wśród mułowo-iłowcowych osadów. Poziom ten charakteryzuje się dużą zasobnością zmienną mineralizacją i składem chemicznym.

Poziom ten ze względu na wyżej opisane właściwości zaliczony został do Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych o typie szczelinowo-porowym C₁ - Siemianowice. Zasilanie tego poziomu następuje bezpośrednio na wychodniach karbonu lub pośrednio przez wyżej leżące poziomy.

GEORÓŻNORODNOŚĆ I JEJ OCHRONA

Aktualnie na terenie gminy wśród geoobjektów objętych ochroną prawną znajdują się jedynie stanowiska archeologiczne, nie ma natomiast stanowisk i obiektów geologicznych.

Propozycją ochrony (w postaci użytku ekologicznego) obejmuje się rzeźbę terenu powstałą w wyniku eksploatacji materiału dla górnictwa metali nieżelaznych (użytek ekologiczny "Warpie w rejonie Chachelskiej Góry") oraz utworzenie dwóch stanowisk dokumentacyjnych gdzie ochroną objęte byłyby odsłonięcia skał macierzystych ("Cejmanowe Doły" i stanowisko dokumentacyjne w Świerkłańcu).

ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy Świerklaniec występują dwa udokumentowane złoża piasku podsadzkowego. Są to złoża "Żyglin VI" (w rejonie Brynica-Niezdara) oraz złoża "Chechło" (w rejonie Chechło Nowe). Oba złoża są obecnie nieeksploatowane.

Złoża "Żyglin VI" posiada powierzchnię 174 700m² i jest złożem zawodnionym. Obecnie na terenie złoża występują tereny leśne, a pozostałości po wyrobisku złóż "ŻyglinIII" i "ŻyglinIV" są poddane rekultywacji.

Złoża "Chechło" zajmuje powierzchnię 1172,6ha i jest złożem częściowo zawodnionym. Obecnie na terenach nad złożem znajdują się tereny leśne, zbiornik Chechło-Nakło oraz ośrodek wypoczynkowy.

6. SYTUACJA SPOŁECZNA, WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Biorąc pod uwagę sytuację społeczną na terenie gminy należy zauważyć, że istnieje wyraźny ujemny przyrost naturalny przy narastającej migracji z terenów gmin sąsiednich. Sprzyja to rozwojowi gminy ale może również stanowić znaczny dla niej problem gdyż prognoza ludności jest jednak dla gminy malejąca.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

Stan ludności na rok 2007 wynosi 11052 mieszkańców w tym 5408 mężczyzn i 5644 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 248 osób/1km².

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 7167 mieszkańców, z czego jedynie 1875 to mieszkańcy pracujący.

Sytuacja mieszkaniowa na terenie gminy nie jest zła. Jest 3627 mieszkań oraz 16185 izb. Średnia liczba izb w mieszkaniu to 4,46.

Liczba osób przypadających na jedno mieszkanie to 3,05, a na jednego mieszkańca przypada 31,2m² powierzchni użytkowej

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Do czynników pośrednio wpływających na poziom zagrożenia i bezpieczeństwa w gminie należą:

- zagrożenia bezpieczeństwa ludności, polegającego na groźbie wzrostu bezrobocia, w przypadku spowolnienia tempa rozwoju gospodarczego, ogólnokrajowej recesji, spadku koniunktury budowlanej;
- stan środowiska naturalnego i kulturowego, nie wskazujący na narastanie zjawisk degradujących je, za wyjątkiem stopniowej wycinki lasów.

Oceniając stan bezpieczeństwa i porządku publicznego, poddano analizie czynniki rzutujące bezpośrednio na ten stan, takie jak:

- ilość zaistniałych przestępstw, w tym głównie kryminalnych;
- wykrywalność sprawców przestępstw;
- bezpieczeństwo i porządek w miejscach publicznych;
- bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
- liczba osób bezdomnych.

Z analizy pośrednich i bezpośrednich czynników rzutujących na poziom bezpieczeństwa ludzi i mienia, można stwierdzić, iż czynniki pośrednie są zdecydowanie korzystne, bezpośrednie nie odbiegają od średniej statystycznej w tym rejonie, a widoczna malejąca dynamika niektórych zjawisk patologicznych potwierdza tezę o względnie dobrym poziomie bezpieczeństwa.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Obszar gminy Świerklaniec położony jest na obrzeżach terenów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego. Biorąc pod uwagę ten fakt oraz naturalne wartości przyrodnicze gminy rozwój gminy może polegać na powiększaniu terenów zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej przy dużym udziale terenów zielonych.

Istotnym elementem, który wpływa na rozwój Gminy, jest lokalizacja w sąsiedztwie Międzynarodowego Portu Lotniczego w Pyrzowicach, planowany przebieg autostrady A4 wraz z jej węzłami oraz planowany przebieg drogi ekspresowej S11 i droga ekspresowa S1. Te uwarunkowania dają gminie spore szanse na dalszy rozwój nie tylko funkcji mieszkaniowych ale także takich związanych z obsługą Portu i autostrady. Powiązanie dostępności komunikacyjnej oraz takich walorów przyrodniczo-kulturowych (Jezioro Świerklanieckie, Nakło-Chechło, Park) powoduje, że Gmina

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

Świerklaniec jest atrakcyjna dla różnego rodzaju zainteresowanych tj. mieszkańców, podróżnych jak i inwestorów różnych branż.

Zachowanie walorów przyrodniczych wpływa na atrakcyjność gminy dla turystyki, rekreacji oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Biorąc pod uwagę możliwości rozwojowe gminy wyrażono wolę zapewnienia ochrony i racjonalnego kształtowania zasobów przyrody w każdym przejawie działalności dla zachowania środowiska jako wspólnego dobra w nie pogorszonym stanie. Zasady ochrony czy racjonalnego gospodarowania środowiskiem ustalono w Polityce środowiskowej Gminy Świerklaniec gdzie zasada zrównoważonego rozwoju przedstawiona została jako :

- racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody,
- zapobieganie i przeciwdziałanie szkodliwym wpływom działalności gospodarczo-bytowej na środowisko,
- przywracanie do stanu właściwego zdegradowanych elementów środowiska.
- współpracę w tym zakresie z sąsiednimi Gminami.

Zasady te mają być wprowadzane w życie poprzez przyjęcie listy konkretnych zadań systematycznie wdrażanych w życie.

Możliwości gminy wynikają również z jej stanu gospodarczego oraz w tym wypadku istotnego, stanu gospodarczego regionu.

Osób pracujących z terenu gminy jest 1875. W przemyśle zatrudnionych jest 676 osób natomiast w usługach rynkowych 767 i nierynkowych 388. Sektor publiczny stanowi 865 osób natomiast sektor prywatny 1010.

Istnieją zarejestrowane 1086 podmioty gospodarki narodowej, w tym 38 spółki handlowe, 93 spółki cywilne oraz 872 osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Istotnym elementem w tym wypadku jest budżet gminy, którego wielkość w znacznym stopniu przyczynia się do rozwoju gminy.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Stan prawny gruntów zidentyfikowano w zakresie form władania.

Stwierdzono, że udział gruntów będących własnością gminy jest niewielki. Znaczną część stanowią grunty Skarbu Państwa, z których większość stanowią grunty leśne.

W znacznej części grunty będące własnością gminy są gruntami zabudowanymi bądź zainwestowanymi różnymi formami inwestycji.

Zdecydowana większość gruntów stanowi własność osób prywatnych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

10. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

SIEĆ DROGOWA, KOLEJOWA I KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Na obszarze gminy Świerklaniec istnieje dobrze rozwinięty system komunikacyjny. Sytuacja ta jednak ulega zmianie z uwagi na stale rosnący poziom motoryzacji a także zainteresowanie Gmina Świerklaniec w zakresie poszerzania terenów zabudowy mieszkaniowej. Sieć dróg tworzą: droga krajowa nr 78, droga wojewódzka nr 911 oraz drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Łączna ich długość przekracza 62 km a wskaźnik gęstości dróg wynosi 145,1km/100 km². W gminie Świerklaniec istnieje dobrze rozbudowany system komunikacji publicznej. Przez teren gminy przebiega 12 linii autobusowych i zlokalizowanych jest 19 przystanków autobusowych. Przewozy realizowane są w większości przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej (PKM) w Świerklańcu, tylko nieliczne połączenia wykonują prywatni przewoźnicy. Wszystkie przejazdy odbywają się na zlecenie Międzygminnego Związku Komunikacji Pasażerskiej (MZKP) w Tarnowskich Górach. Sieć dróg, połączenia autobusowe i rozmieszczenie przystanków zapewniają dogodny dojazd do wszystkich sołectw, okolicznych miast, a nawet do stolicy województwa. Przez gminę przebiega ponadto linia Polskiej Komunikacji Pasażerskiej (PKS) relacji Zawiercie-Tarnowskie Góry. Gmina posiada także linię kolejową i kilka pociągów kursujących codziennie m.in. do Tarnowskich Gór i Katowic.

Transport publiczny stanowi istotną rolę w komunikacji. Rozwój motoryzacji stwarza wiele problemów. Z uwagi na główny cel Gminy jakim jest rozwój terenów mieszkaniowych problem komunikacji będzie występował i występuje w tzw. godzinach szczytu tzn. godzinach wyjazdów i powrotów z i do pracy – na głównych kierunkach. Sytuacja ta powoduje konieczność zwrócenia większej uwagi na transport publiczny, który w chwili obecnej dobrze obsługuje Gminę jednakże w przypadku rozwoju terenów mieszkaniowych może być niewystarczający. Należy dążyć do zwiększenia głównie ilości połączeń oraz przystanków oraz stwarzać preferencyjne warunki dla transportu publicznego.

Na terenie gminy brak jest wystarczającej liczby parkingów i miejsc postojowych, ich niedostateczna ilość odczuwalna jest zwłaszcza w rejonie Zalewu Chechło-Nakło. Również jezdnie w większości wymagają napraw i modernizacji.

Przy północno-zachodniej granicy gminy, na terenie Tarnowskich Gór, przebiega trasa kolejki wąskotorowej, relacji Bytom-Miasteczko Śląskie, z przystankiem kolejowym Nakło-Chechło. W okresie letnim jest środkiem lokomocji silnie obleganym przez mieszkańców jak i chętnych do korzystania z kompleksu Jeziora Nakło-Chechło.

ELEKTRYFIKACJA

Za wyjątkiem niezbędnych inwestycji mających na celu wymianę, przebudowę lub podłączenie nowych mieszkańców i podmiotów, w najbliższym okresie nie przewiduje się większych inwestycji w tym zakresie.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

SIEĆ GAZOWA

Za wyjątkiem niezbędnych inwestycji mających na celu wymianę, przebudowę lub podłączenie nowych mieszkańców i podmiotów, w najbliższym okresie nie przewiduje się większych inwestycji w tym zakresie.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Za wyjątkiem niezbędnych inwestycji mających na celu wymianę, przebudowę lub podłączenie nowych mieszkańców i podmiotów, w najbliższym okresie nie przewiduje się większych inwestycji w tym zakresie.

SIEĆ KANALIZACYJNA

W gminie Świerklaniec budowę sieci kanalizacyjnej rozpoczęto w 1999 roku. W tym czasie powstała również biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia ścieków. Plan kanalizacji gminy przewiduje budowę kanalizacji w 10 zadaniach, które w efekcie końcowym obejmą wszystkie sołectwa.

Na dzień dzisiejszy kończone jest zadanie drugie. Całkowite ukończenie inwestycji planuje się za 10-15 lat. Zanim to nastąpi ścieki odprowadzane będą do szamb i okresowo wywożone.

GOSPODARKA ODPADAMI

Zbiórką odpadów w gminie Świerklaniec zajmuje się firma Rethmann – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej. We wszystkich sołectwach ok. 80% domostw ma podpisaną umowę na wywóz nieczystości stałych i płynnych. Również miejscowe firmy zawarły z przedsiębiorstwem podobne porozumienia. Odpady wywożone są na zewnętrzne składowisko odpadów w Rybnej k. Tarnowskich Gór. Dodatkowo na terenie gminy prowadzona jest zbiórka szkła i odpadów wielkogabarytowych. Gmina przygotowuje się do wprowadzenia następnych pojemników na surowce wtórne. Pomimo możliwości wywozu śmieci na obszarze gminy spotkać można nielegalne wysypiska śmieci. Znajdują się one głównie w nieużytkowanych wyrobiskach.

INFRASTRUKTURA TELETECHNICZNA (TELEKOMUNIKACJA)

Za wyjątkiem niezbędnych inwestycji mających na celu wymianę, przebudowę lub podłączenie nowych mieszkańców i podmiotów, w najbliższym okresie nie przewiduje się większych inwestycji w tym zakresie.

11. INWESTYCJE SŁUŻĄCE REALIZACJI CELÓW PUBLICZNYCH

Inwestycje służące realizacji celów publicznych można podzielić na trzy grupy tj. na zadania realizowane w oparciu o zadania wpisane w plan zagospodarowania przestrzennego województwa, zadania realizowane z ramienia powiatu tarnogórskiego oraz zadania gminy.

Do zadań wpisanych do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego należą:

- budowa drogi ekspresowej S11 relacji Kołobrzeg-Poznań-Tarnowskie Góry-węzeł Pyrzowice na A1,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- budowa gazociągu wysokoprężnego.

Do zadań realizowanych przez Powiat Tarnogórski należą:

- S 3242 Tarnowskie Góry - Świerklaniec (ul. 3 Maja i część ul. Lasowickiej) - budowa kanalizacji deszczowej – etapami,
- S 3242 Tarnowskie Góry - Świerklaniec (ul. Lasowicka) - budowa kanalizacji deszczowej,
- Budowy i remonty chodników w ciągach dróg powiatowych,
- Remonty nawierzchni dróg powiatowych,
- Przebudowa układu komunikacyjnego w rejonie Jeziora Chechło-Nakło w Gminie Świerklaniec,
- Przebudowa skrzyżowania DK 78 z drogą powiatową S- 3245 w Świerkłańcu.
- Modernizacja systemu ciepłowniczego w Zespole Szkół w Nakle Śląskim,
- Remont kapitalny sali gimnastycznej w Zespole Szkół Agroekonomicznych i Ogólnokształcących w Nakle,

Do zadań realizowanych przez Gminę Świerklaniec należą w latach 2009-2011:

- Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Głównej w Świerkłańcu,
- Budowa kanalizacji w Nakle -I etap,
- Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej ul. Łączna i Kościelna w Świerkłańcu,
- Budowa sieci kanalizacyjnej w gminie Świerklaniec dla ochrony wód powierzchniowych zbiornika wody pitnej jeziora świerklanieckiego (Orzech, Nowe Chechło),
- Przebudowa ulicy Gościnniej w Nakle,
- Budowa parkingu przy ulicy Skowronków w Nowym Chechle,
- Przebudowa ulic Głównej, Stawowej, Młyńskiej i Górnej, budowa parkingów oraz przebudowa infrastruktury technicznej,
- Przebudowa ulicy Słonecznej i Krótkiej,
- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Świerkłańcu,
- Remont wraz z dostosowaniem do warunków wynikających z rozp. Ministra Zdrowia budynków Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Świerkłańcu,
- Budowa oświetlenia przy ul. Parkowej w Świerkłańcu,
- Budowa oświetlenia Nowe Chechło,
- Modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Nakle,
- Budowa hangaru kajakowego wraz z przystanią kajakową w gminie Świerklaniec na terenie Parku Świerklanieckiego,
- Modernizacja bazy sportowej w Świerkłańcu,
- Modernizacja bazy sportowej w Nowym Chechle,
- Modernizacja bazy sportowej w Orzechu,
- Modernizacja bazy sportowej w Nakle,
- Budowa boiska o nawierzchni syntetycznej w sołectwie Świerklaniec w ramach programu Blisko boisko,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- Rewaloryzacja infrastruktury Parku Świerklanieckiego jako miejsca rekreacji dla mieszkańców Subregionu Centralnego woj. Śląskiego.
- Budowa infrastruktury drogowej i parkingowej nad zalewem Nakło-Chechło.

12. WNIOSKI I WYTYCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

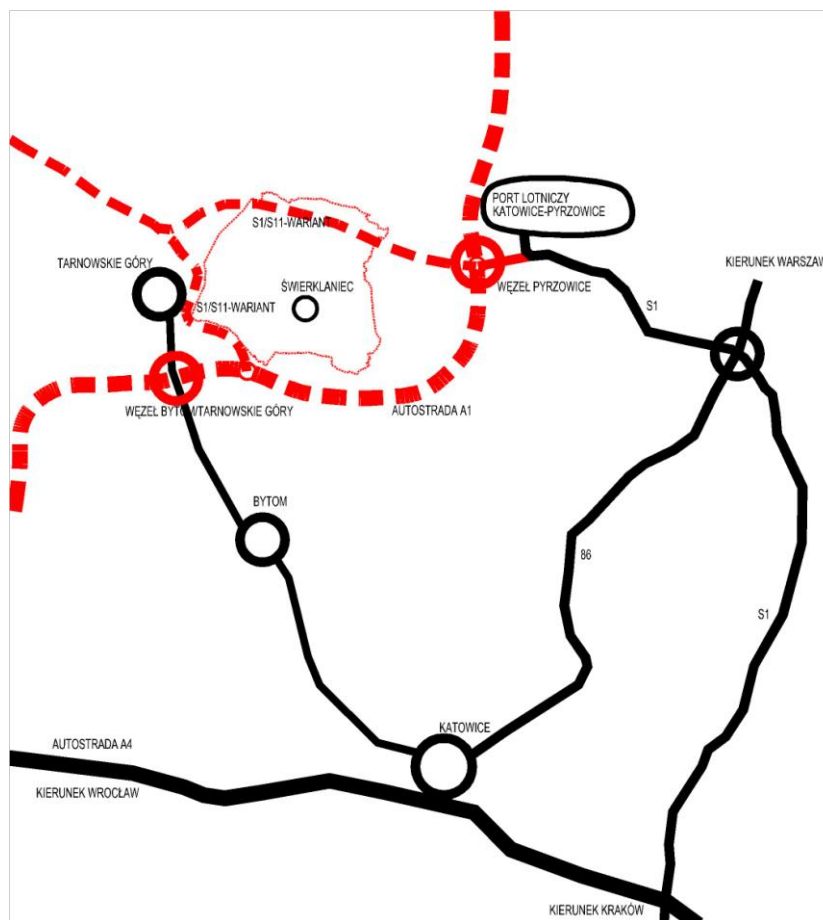
Wnioski i wytyczne w zakresie zagospodarowania przestrzennego i przeznaczenia terenów obejmują następujące zagadnienia :

- lokalizacja Gminy w niewielkiej odległości od :
  - 1) Portu Lotniczego Pyrzowice - około 12km,
  - 2) Katowice - około 30km.
  - 3) projektowanych węzłów w ramach autostrady A1 - węzeł Pyrzowice - około 12km,
- węzeł Bytom/Tarnowskie Góry - około 10km,
- planowany przebieg w sąsiedztwie lub przez Gminę Świerklaniec drogi ekspresowej S1/S11,
- tereny zurbanizowane gminy stanowią w znacznym stopniu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- rozwijanie turystyki krótko i długotrwałej w oparciu o istniejące zespoły zabytkowe,
- rozwijanie infrastruktury dla turystyki rowerowej i wodnej,
- wpływ planowanego przebiegu infrastruktury drogowej oraz sąsiedztwo lotniska Pyrzowice,
- w ostatnich latach, mimo ujemnego przyrostu naturalnego, następuje rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- istnieje zapotrzebowanie w dużej mierze na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - dodatnie saldo migracji,
- rozwój terenów mieszkaniowych następuje poprzez "wypełnianie" przestrzeni wolnych od zabudowy pomiędzy czterema jednostkami administracyjnymi gminy na ugorowanych terenach rolnych,
- z analizy wniosków zebranych w odpowiedzi na przystąpienie do sporządzenia studium oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy wynika potrzeba rozwoju terenów mieszkaniowych,
- tendencje rozwojowe gminy stwarzają konieczność rozwoju terenów infrastruktury technicznej a przede wszystkim drogi, i w szybszym tempie rozwój sieci kanalizacji na terenie gminy,
- ochroną należy objąć tereny wolne od zabudowy, w tym część z nich objąć formami ochrony przyrody na podstawie przepisów odrębnych,
- umożliwić dolesienia terenów przylegających do terenów leśnych,
- dla terenów przeznaczonych pod zainwestowanie przewidzieć tereny biologicznie czynne,
- tereny zielone winny stanowić tereny rekreacji dla mieszkańców gminy.
- na terenie gminy funkcjonują następujące "ograniczenia" stanowiące przesądzenia urbanistyczne :
  - 1) przebiegi dróg krajowych i wojewódzkich,
  - 2) strefy od istniejących linii wn, sn oraz gazociągów,
  - 3) uwarunkowania konserwatorskie - obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków,

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANIEC**

- 4) strefa ochronna zbiornika Kozłowa Góra,
- 5) istniejące zagospodarowanie.

ROZDZIAŁ 3
KIERUNKI ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Struktura przestrzenna Gminy opiera się przede wszystkim na istniejącym podziale na jednostki administracyjne: Świerklaniec, Orzech, Nakło, Nowe Chechło oraz na naturalnym podziale jaki tworzy istniejący podstawowy układ drogowy tj droga krajowa i wojewódzkie.

Podstawowymi uwarunkowaniami gminy są:

- 1) uwarunkowania wynikające z położenia;
- 2) uwarunkowania wynikające z cech środowiska;
- 3) uwarunkowania wynikające z cech środowiska kulturowego;
- 4) uwarunkowania wynikające z demografii;
- 5) uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki;
- 6) uwarunkowania wynikające z obecnego ukształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej;
- 7) uwarunkowania wynikające z potrzeb usprawnienia systemów infrastruktury technicznej;
- 8) uwarunkowania wynikające z potrzeb mieszkańców;
- 9) uwarunkowania wynikające z obowiązku realizacji celów publicznych ponadlokalnych i lokalnych;
- 10) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przesądzeń planistycznych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

STRATEGICZNE CELE ROZWOJU GMINY ŚWIERKLANIEC WYNIKJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY PRZYJĘTEJ PRZEZ RADĘ GMINY ŚWIERKLANIEC UCHWAŁA NR XXXVI/304/05 z dnia 29 kwietnia 2005 r.

1) Przestrzenne:

- dokończenie budowy kanalizacji w Świerklańcu oraz budowa kanalizacji w miejscowościach Nowe Chechło, Orzech, a w przyszłości w Nakle,
- poprawa infrastruktury drogowej,
- stopniowa (rozbudowa) poprawa jakości chodników,
- rozbudowa infrastruktury (bazy) turystyczno-wypoczynkowej (parkingi, gastronomia, hotele),
- rozwój bazy rekreacyjno-sportowej (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne),
- wspieranie budownictwa mieszkaniowego (głównie budowy domów jednorodzinnych),
- ochrona zabytków na terenie gminy,

2) Społeczne:

- modernizacja budynków szkolnych,
- modernizacja ośrodków zdrowia,
- budowa sali widowiskowo - sportowej w Nakle,
- zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom i turystom (otwarcie posterunku policji),
- wzmoczenie działań na rzecz zapewnienia czystości i porządku na terenie Gminy,
- działanie na rzecz rozwoju kultury i tradycji na obszarze Gminy,

3) Gospodarcze:

- zapewnienie warunków dla rozwoju działalności usługowo – produkcyjno – handlowej,
- wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie gminy,
- tworzenie korzystnego klimatu dla prowadzenia działalności gospodarczej,
- pozyskiwanie inwestorów,
- ograniczanie bezrobocia poprzez współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Tarnowskich Górach,
- aktywne pozyskiwanie środków pomocowych z funduszy Unii Europejskiej.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANIEC**

**2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ
UŻYTKOWANIA TERENÓW**

Studium wyznacza kilka podstawowych rodzajów przeznaczeń. Oznacza to, że przeznaczenie to jest przeznaczeniem dominującym natomiast proporcje pomiędzy przeznaczeniem dominującym, a uzupełniającym może być ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Poniższe dane stanowią wytyczne przy ustalaniu zasad w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

L.P	SYMBOL	PRZEZNACZENIE	OPIS	PRZEZNACZENIE UZUPEŁNIAJĄCE	WSKAŹNIKI	
					POWIERZCHNIA ZABUDOWY (Max.)[%]	POWIERZCHNIA BIOLOGICZNIE CZYNNA [%] (Min.)
1	MN	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; 2. Zakaz wprowadzania zabudowy związanej z wytwórczością, uciążliwej w stosunku do zabudowy mieszkaniowej; 3. Konieczność wprowadzenia dróg wewnętrznych	Tereny usług świadczonych dla ludności, rzemiosło, zieleń, komunikacja, infrastruktura techniczna, zabudowa wielorodzinna	30%	50%
2	UP	TERENY USŁUG PUBLICZNYCH	1. Do usług publicznych zalicza się wszelkie usługi związane z „obsługą” ludności tj. urzędy, szkoły, przedszkola, kościoły, biblioteki domy kultury, domy opieki, domy socjalne itp.	Zieleń, komunikacja, infrastruktura techniczna	60%	20%
3	TD	TERENY ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI T.J. TERENY USŁUG, DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI	1. Do terenów związanych z prowadzeniem działalności zalicza się zarówno tereny usług świadczonych dla ludności typu stolarnie, mechanika pojazdowa jak i rzemiosło, zakłady wytwórcze, przetwórcze itp.	Zieleń, komunikacja, infrastruktura techniczna	50%	20%
4	MN/ TD	TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ Z TERENAMI ZWIĄZANYMI Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI	1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; 2. Usługi, rzemiosło itp. 3. Zakaz wprowadzania zabudowy związanej z wytwórczością uciążliwej w stosunku do zabudowy mieszkaniowej;	Zieleń, komunikacja, infrastruktura techniczna	40%	40%
5	UP/ MN	TERENY USŁUG PUBLICZNYCH Z TERENAMI ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	1. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; 2. Usługi publiczne tj. usługi związane z „obsługą” ludności tj. urzędy, szkoły,	Zieleń, komunikacja, infrastruktura techniczna	40%	40%

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANIEC**

			przedszkola, kościoły, biblioteki domy kultury, itp.			
6	TR	TERENY REKREACYJNE	1. Tereny ogródków działkowych; 2. Tereny sportu i rekreacji; 3. Zieleń urządzona.	Zieleń, infrastruktura techniczna	Max. 40m ² /działkę z zakazem łączenia działek	65%
7	ZU	TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ	1. Tereny parków, skwerów itp., 2. Obowiązuje zakaz zabudowy z wyłączeniem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz adaptacja (zachowanie) istniejącej zabudowy	Infrastruktura techniczna, usługi gastronomi, usługi związane z turystyką, parkingi, obiekty sportowe itp	10%	80%
8	R	TERENY ROLNE (OTWARTE, WOLNE OD ZABUDOWY)	1. Tereny rolne, łąki pastwiska również nie użytkowane rolniczo 2. Obowiązuje zakaz zabudowy z wyłączeniem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz adaptacja (zachowanie) istniejącej zabudowy	Infrastruktura techniczna	---	---
9	ZL	ŁĄKI, ZIELEŃ PRZYBRZEŻNA ITP.	1. Zieleń związana z występowaniem cieków wodnych, 2. Tereny wolne od zabudowy i od grodzenia nieruchomości 3. ustalenia jw. obowiązują za wyjątkiem strefy lokalizacji obiektów związanych z turystyką	Infrastruktura techniczna	---	---
10	ZC	CMENTARZE	1. Zieleń cmentarna	Infrastruktura techniczna, parkingi	---	---
11	LS	LASY	1. Tereny lasów 2. Obowiązuje zakaz zabudowy z wyłączeniem niezbędnej infrastruktury technicznej 3. W granicach złoża Żyglin VI możliwość eksploatacji piasku 4. ustalenia jw. obowiązują za wyjątkiem strefy lokalizacji obiektów związanych z turystyką	---	---	---
12	W	WODY, CIEKI, RZĘKI ITP.	1. Wody powierzchniowe	---	---	---
13	TI	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	1. Tereny infrastruktury technicznej	---	---	---
14	KP	PARKINGI	1. Parkingi służące rekreacji	Infrastruktura techniczna,	---	20%

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

				zielen		
15		STREFA LOKALIZACJI OBIEKTÓW ZWIĄZANYCH Z TURYSTYKĄ I REKREACJĄ	1. Obszar związany z możliwą lokalizacją obiektów związanych z turystyką tj. ośrodków wypoczynkowych, terenów zabudowy rekreacyjnej, parkingów, usług hotelarskich, handlu, gastronomii, obiektów sportowych itp.	---	---	---
16		STREFA KONCENTRAC JI USŁUG	1. Obszar związany z możliwością lokalizacji usług, których procentowy udział może przekraczać tereny przeznaczenia dominującego;	---	45%	40%

Dla w/w przeznaczeń ustalono ogólne wskaźniki dla wszystkich terenów w obszarze administracyjnym gminy. Koniecznym jest aby dane te doprecyzować w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wprowadza się obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów :

- projektowanych MN,
- tereny Parku Świerklanieckiego,
- tereny parku w Nakle,
- tereny korytarza ekologicznego.

Tereny te wyznaczono na rysunku kierunków studium... Konieczność sporządzenia planów dla tych obszarów stanowi podstawę do prowadzenia prawidłowej polityki przestrzennej.

Dla obszarów przewidzianych pod zainwestowanie należy stosować rozwiązania zaopatrzenia w ciepło wpływające na zmniejszenie tzw. niskiej emisji (paliwa niskoemisyjne, urządzenia o wysokiej sprawności).

3. KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW – OCHRONA PRZYRODY

Biorąc pod uwagę dokumenty jakie funkcjonują w gminie do podstawowych kierunków w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów należą :

W zakresie ochrony środowiska w ciągu 5 ostatnich lat w gminie podjęto następujące zadania:

- 1) Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji.
- 2) Modernizacja źródeł ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej: w przedszkolu i szkole podstawowej w Orzechu, w Zespole Szkół w Nakle, w przedszkolu w Świerklańcu, w Pałacu Kawalera.
- 3) Uregulowanie gospodarki odpadami. Dwa razy w miesiącu opróżnia się pojemniki z odpadami bytowymi mieszkańcom i podmiotom prawnym. Dwa razy w roku (wiosna, jesień) przeprowadza się zbiórkę odpadów wielkogabarytowych. Raz w miesiącu wywozi się stłucznię szklaną.
- 4) Wprowadzenie zespołu biotoalet w Parku Świerklanieckim i nad Jeziorem Chechło-Nakło.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

- 5) Utworzenie dolomitowego systemu ochronnego w celu zabezpieczenia Zalewu Nakło-Chechło przed zmianą jakości wody.
- 6) Organizowanie ze szkołami akcji sprzątnięcia z okazji „Dnia Ziemi”, „Sprzątnięcia Świata” - finansowanie zakupu worków, rękawic oraz wywozu i deponowania odpadów na wysypisku.
- 7) Nasadzanie i pielęgnacja drzew i krzewów w Parku Świerklanieckim.
- 8) Zmiana w obiektach komunalnych systemów ogrzewania z węglowego na węglowe niskoemisyjne lub gazowe.
- 9) Termoizolacja i wymiana okien w obiektach komunalnych.
- 10) Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Świerklaniec.
- 11) Segregacja odpadów, selektywną zbiórkę odpadów szklanych gumy i plastiku.

Ponadto określa się zasady ochrony środowiska i jego zasobów :

POWIERZCHNIA ZIEMI

W odniesieniu do ochrony powierzchni ziemi i gleb oraz krajobrazu należy:

- wprowadzić zakaz lokalizacji wysypisk odpadów i skupów złomu oraz innych surowców wtórnych w miejscach innych niż wskazane w studium,
- wprowadzić zakaz wprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych do ziemi,

KLIMAT

W zakresie ochrony klimatu oraz dążyć do:

- utrzymania istniejących i wykształcenia nowych ciągów zieleni, szczególnie w dolinach potoków i nad zbiornikami wodnymi,
- nie wprowadzania zadrzewień i zalesień w obszarach stagnacji zimnego powietrza i występowania mgieł,
- wprowadzenie zieleni średniej i niskiej w terenach zurbanizowanych, głównie mieszkaniowych.

WODY POWIERZCHNIOWE

- 1) W części graficznej studium przedstawia się system wód powierzchniowych, który tworzą: istniejące ciekły wodne oraz stawy, położone w granicach wyznaczonych terenów.
- 2) W odniesieniu do systemu wód oraz przyległych doń terenów zieleni przywodnej należy dążyć do:
  - ochrony cieków i zieleni przywodnej z uwzględnieniem wymogów wynikających z ochrony przeciwpowodziowej;
  - zagwarantowania dostępu do wód dla celów konserwacji oraz ogólnej dostępności do tych terenów zgodnie z przepisami odrębnymi i realizację w ich granicach ścieżek pieszych i rowerowych, zieleni rekreacyjnej.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

3) Dla wód otwartych płynących - potoków oraz wód otwartych stojących - stawów, zbiorników oczek wodnych, studium ustala utrzymanie i rozwijanie istniejącego i nowego przeznaczenia z zachowaniem przepisów odrębnych. Dla utrzymania czystości wód zgodnie z przepisami odrębnymi, należy:

- wprowadzić zakaz odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych;
- w przypadku zbiorników publicznych, zagwarantować dostępność brzegów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- nałożyć obowiązek utrzymania czystości na brzegach - wyeliminowanie niekontrolowanych wysypisk śmieci;

WODY PODZIEMNE

W celu ochrony wód podziemnych należy skanalizować wszystkie tereny zainwestowane lub przeznaczone do zainwestowania.

Dla nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania umożliwić jedynie realizację bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne z kontrolą wywozu przez uprawnione jednostki.

W zasięgu obszaru obowiązują ustalenia przepisów odrębnych.

ZASADY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie gminy brak jest innych niż pomniki przyrody usankcjonowanych prawnie form ochrony przyrody jednakże proponuje się objąć ochroną następujące obszary cenne przyrodniczo :

Jako zespoły przyrodniczo-krajobrazowe :

Świerklaniecki zespół przyrodniczo-krajobrazowy - zlokalizowany na terenie miejscowości Świerklaniec i w obszarze zabytkowego parku; stanowi unikatowe nagromadzenie okazałych drzew i krzewów. Celem ochrony jest zachowanie zróżnicowania zbiorowisk leśnych, wodnych i torfowisk

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy jeziora Nakło-Chechło - celem ochrony jest stworzenie warunków pozwalających na naturalny rozwój środowiska roślinnego w rejonie zbiornika wodnego

Zespół przyrodniczo krajobrazowy park w Nakle - stanowi liczne nagromadzenie okazów drzew w większości pochodzenia rodzimego, przedłużenie parku stanowi aleja lipowa objęta ochroną jako pomnik przyrody. Miejsce to stanowi również siedlisko ptaków gniazdujących

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy zadrzewione wzgórze w Orzechu - celem ochrony jest zachowanie walorów krajobrazowych wzgórz w okolicy miejscowości Orzech

Jako użytki ekologiczne :

Użytek ekologiczny Wyspa na jeziorze Nakło-Chechło - celem ochrony jest zachowanie dogodnych warunków umożliwiających naturalny rozwój roślinności w rejonie oligotroficznego środowiska

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

wodnego oraz dla zapewnienia ostoi dla ptactwa wodnego, ochronę należy zapewnić ze względu na charakter rekreacyjny tego obszaru i związaną z tym antroposją.

Użytek ekologiczny Starorzecza Bizja - celem ochrony tego obszaru jest zachowanie naturalnej roślinności terenów podmokłych w Dolinie Brynicy.

Użytek ekologiczny Łęgi olszowe i rozlewiska - celem ochrony jest zachowanie a w niektórych przypadkach przywrócenie do zbliżonego naturalnego środowiska naturalnych ekosystemów na siedliskach podmokłych.

Użytek ekologiczny Warpie w rejonie Chachelskiej Góry - celem ochrony jest rzeźba terenu powstała w wyniku eksploatacji dla dawnego górnictwa metali nieżelaznych.

Jako pomniki przyrody:

I.p	nr rejestru WKP/źródło	lokalizacja obiektu	nazwa gatunku drzewa	obwód w cm
1	001449/1	Nakło Śląskie ul. Leśna 1	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	275
2	001450/1	Nakło Śląskie ul. Leśna 1	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	410
3	001451/1	Nakło Śląskie ul. Leśna 1	jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	303
4	001456/1	Nakło Śląskie, Zespół Szkół Rolniczych (park)	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	340
5	001454/1	Nakło Śląskie, Zespół Szkół Rolniczych (park)	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	355
6	001453/1	Nakło Śląskie, Zespół Szkół Rolniczych (park)	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	365
7	001452/1	Nakło Śląskie, Zespół Szkół Rolniczych (park)	Wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i> Pall.)	269
8	Herczek i in 1995	Świerklaniec-Ostróżnica, ul. Ostróżnica	Jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	268
9	Herczek i in 1995	Świerklaniec, oddz. 181/182	Olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)	200
10	Herczek i in 1995	Świerklaniec, oddz. 181/182	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i> (L.) Karsten)	160
11	Holeksa 1996	Świerklaniec zespół pałacowo-parkowy	około 80 gatunków drzew	

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Ustala się ochronę przed zabudową wyznaczonych w studium terenów rolnych

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

W celu ochrony użytków leśnych ustala się nakaz prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej oraz możliwość prowadzenia dolesień w oparciu o istniejący kompleks leśny oraz na zasadach określanych w przepisach odrębnych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

4. KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTOROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Studium uwzględnia obiekty i obszary chronione wpisane do rejestru zabytków nieruchomych:

1) w Świerkłańcu:

- a) park (decyzja A/606/66 z dnia 30.12.66),
- b) pałacyk „Dom Kawalerów” (decyzja A/1458/98 z dnia 30.03.92),
- c) kościół parafialny p.w. Chrystusa Dobrego Pasterza (wcześniej Matki Bożej Częstochowskiej) oraz dawny zespół kaplicy mauzoleum Donnersmarcków (decyzja A/1317/83 z dnia 03.10.83)
- d) zespół pięciu fontann stanowiących wspólną kompozycję (decyzja B/596/86 z dnia 16.07.86),
- e) cztery rzeźby przedstawiające dzieci bawiące się ze zwierzętami (decyzja B/625/92 z dnia 06.08.92),
- f) maszt umieszczony na terenie parku krajobrazowego przy dawnej przystani dla łodzi (decyzja B/624/92 z 06.0BB8.1992)

2) w Nakle :

- a) zamek z założeniem parkowym (decyzja A/646/66 z dnia 02.05.66),
- b) budynek sierocińca – obecnie Dom Pomocy Społecznej przy ul. Głównej 8 (decyzja A/42/00 z 11.12.2000),

3) w Orzechu - ruiny zamku usytuowane w lesie na wschód od wsi (decyzja A/635/55 z dnia 02.02.66).

Dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków należy dążyć do działań mających na celu:

1) ochronę, konserwację i rewaloryzację oraz zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym,

2) utrzymanie bądź przywrócenie, w oparciu o badania architektoniczno – konserwatorskie, stratygraficzne i przekazów ikonograficznych, historycznych:

a) dla obiektów kubaturowych:

- gabarytów, spadków dachu i konstrukcji,
- kompozycji elewacji i materiałów elewacyjnych oraz pokryć dachowych,
- skali i proporcji otworów okiennych i drzwiowych, ich rozmieszczenia oraz ich podziałów,
- detalu rzeźbiarskiego i architektonicznego,
- kolorystyki,

b) dla założeń parkowych:

- kompozycji alejek, ścieżek i placów,
- kompozycji zieleni,
- składu gatunkowego zieleni,
- ochronę zieleni wokół obiektów chronionych w ramach ogrodzenia nieruchomości,
- artefaktów ogrodowych;

c) dla ruin:

- lokalizacji,
- zachowanych reliktyw: fundamentów, murów;

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

3) w wypadku współczesnych przekształceń przywrócenie, w miarę możliwości historycznego wyglądu;

4) wykonanie i aktualizację dokumentacji konserwatorskiej.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują przepisy odrębne dotyczące zakresu koniecznych uzgodnień działań inwestycyjnych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wyznacza się obiekty wskazane do ochrony zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

1) w Świerkłańcu:

a) obiekty sakralne:

- klasztor sióstr boromeuszek, ul. Oświęcimska 11,
- kapliczka przydrożna, u zbiegu ul. Głównej i 3 Maja,
- kapliczka ul. Główna pomiędzy nr 32 i 34,

b) obiekty techniki: obiekty polskie należące do pasa umocnień Obszaru Warownego Śląsk i niemieckie polowe z 1944 roku oraz ufortyfikowana tama na zbiorniku „Kozłowa Góra”;

c) inne obiekty:

- budynek Urzędu Stanu Cywilnego, dawniej kordegarda przy bramie głównej, ul. Parkowa,
- brama wjazdowa na teren parku, ul. Parkowa,
- mieszkania służby, ul. Parkowa,
- karczma przypałacowa, ul. Parkowa,
- stajnie, ul. Parkowa,
- ruiny Starego Zamku wraz z fosą, ul. Parkowa,
- mostki kamienne na ciekach wodnych, ul. Parkowa,
- zabudowania dawnego ogrodnictwa: budynki, szklarnie (winogroniarnia), ogrodzenie, ul. Parkowa,
- zabudowania dawnego folwarku: budynki mieszkalne i gospodarcze, ul. Parkowa,
- leśniczówka, ul. Parkowa,
- amfiteatr, ul. Parkowa,
- ośrodek zdrowia, ul. Oświęcimska 13,
- Urząd Pocztowy ul. Oświęcimska 17,
- budynek Nadleśnictwa Świerklaniec, ul. Oświęcimska 19,
- domy: ul. Główna 51, 63, 85,

2) w Nowym Chechle:

a) obiekt sakralny – kapliczka przy ul. Powstańców Śląskich pomiędzy nr 15 i 17,

b) inne obiekty:

- budynek szkoły przy ul. Lasowickiej,
- domy ul. Lasowicka 60, 111, 112,

3) w Orzechu:

a) obiekt sakralny: kapliczka ul. Prusa obok nr 1,

4) w Nakle:

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

a) obiekty sakralne:

- kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z zielenią w ramach ogrodzenia.
- mauzoleum rodziny Donnersmarcków przy kościele,
- budynek plebani, ul. Główna 3,
- dawny klasztor siostr boromeuszek, ul. Główna 8,
- kapliczka, ul. Główna na zach. od nr 30,

b) obiekty techniki:

- nastawnia, na zachód od dworca PKP,
- nastawnia, na wschód od dworca PKP,
- dworzec PKP,
- piece do prażenia dolomitu, na południe od istniejących torów PKP, okolice ul. Wapienniki,

c) inne obiekty:

- mur pałacowy, fragment wzdłuż ul. Główniej i Powstańców Śląskich,
- brama wjazdowa do pałacu, ul. Główna,
- budynek zarządcy przy bramie wjazdowej do pałacu (dawny dom ogrodnika), ul. Główna,
- zabudowania przypałacowe: dawne stajnie i budynek mieszkalny, ul. Główna,
- zabudowania pałacowe, (obecnie dom pomocy społecznej im. Karola Boromeusza), ul. Główna 8,
- spichrz zbożowy, zespół dawnego folwarku, róg ul. Główniej i Powstańców Śląskich,
- budynek magazynowy, zespół dawnego folwarku, ul. Główna,
- zlewnia mleka, wschodnia pierzeja dawnego folwarku, ul. Główna,
- magazyn, wschodnia pierzeja dawnego folwarku, ul. Główna,
- obora, północna pierzeja dawnego folwarku, ul. Główna,
- zabudowania przypałacowe, ul. Główna 5,17,
- domy, ul. Główna 50, 95.

Dla obiektów wskazanych do ochrony zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy dążyć do działań mających na celu:

- 1) ochronę, konserwację i rewaloryzację oraz zachowanie w dobrym stanie technicznym i estetycznym,
- 2) utrzymanie bądź przywrócenie, w oparciu o badania architektoniczno – konserwatorskie i przekazów ikonograficznych, historycznych:
  - gabarytów, spadków dachu i konstrukcji obiektu,
  - kompozycji elewacji i materiałów elewacyjnych oraz pokryć dachowych,
  - skali i proporcji otworów okiennych i drzwiowych, ich rozmieszczenia oraz ich podziałów,
  - detalu architektonicznego,
  - ochronę zieleni wokół obiektów chronionych w ramach ogrodzenia nieruchomości,
- 3) ustalenie zasad lokalizacji elementów potencjalnie dekomponujących elewację, jak: tablice reklamowe, instalacje, urządzenia klimatyzacyjne, skrzynki gazowe itp,
- 4) wykonanie i aktualizację dokumentacji konserwatorskiej,

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

Dla obiektów wskazanych do ochrony zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy unikać działań mających na celu zmianę wyglądu zewnętrznego w sposób wyraźnie szpecący oraz niezgodny ze stylem obiektu.

Wyznacza się strefy ochrony archeologicznej w miejscu występowania stanowisk archeologicznych, dla których należy dążyć do działań mających na celu zapewnienie ochrony znalezisk archeologicznych poprzez prowadzenie nadzoru archeologicznego podczas każdej inwestycji związanej z pracami ziemnymi.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

SIEĆ DROGOWA I KOMUNIKACJA

Obecnie sieć dróg na terenie gminy Świerklaniec tworzą: droga krajowa nr 78, droga wojewódzka nr 911 oraz drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Biorąc pod uwagę planowane zadania sieć ta zostanie rozwinięta o drogę ekspresową S11 relacji Kołobrzeg-Poznań-Tarnowskie Góry-węzeł Pyrzowice na A1, która przejmie część ruchu tranzytowego z terenu gminy. Jedynie fragment tej drogi przebiega przez gminę ale jej znaczenie jest duże z uwagi na zmniejszenie ruchu na drogach niższego rzędu. Wzdłuż drogi krajowej nr 78 zabrania się umieszczania na drodze lub w jej pobliżu urządzeń wysyłających lub odbijających światło w sposób powodujący oślepienie lub wprowadzających w błąd uczestników ruchu.

Rozwój terenów zainwestowanych to konieczność rozwoju sieci komunikacyjnej gminy. Projektowane tereny zabudowy mieszkaniowej opierają się o istniejący układ komunikacyjny jednakże aby uruchomić je należy w pierwszej kolejności wykonać projektowane drogi lokalne, które mają za zadanie obsłużyć nowe tereny zabudowane jak i stanowić alternatywę dla dróg istniejących.

Rozwój terenów mieszkaniowych a także bogactwo terenów wolnych od zabudowy i przeznaczonych pod rekreację stwarza konieczność rozwoju sieci ścieżek rowerowych. Należy dążyć do stworzenia sieci połączonych ścieżek, których relacja opierać się będzie na możliwości dotarcia do wszystkich miejsc w gminie jak i poza nią. Przy wyznaczaniu nowych dróg należy wziąć pod uwagę konieczność wydzielenia ścieżek rowerowych.

ELEKTRYFIKACJA

Wszystkie gospodarstwa domowe w gminie Świerklaniec są zelektryfikowane. Przez jej obszar przebiegają linie średniego i niskiego napięcia w postaci sieci napowietrznej i kablowej. Do 2010r przewidywana jest przebudowa sieci napowietrznej nN w Orzechu przy ulicy Szkolnej.

Rozbudowa sieci rozdzielczej niskiego i średniego napięcia, głównie dla wyznaczanych nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę będzie realizowana jako kontynuacja sieci istniejących.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

SIEĆ GAZOWA

Okolo 65 % wszystkich gospodarstw w gminie jest podłączonych do sieci gazowej. Jej całkowita długość przekracza 58 km. Gazociąg w Nakle jest niskoprężny, w pozostałych sołectwach średnioprężny. Pozostała część mieszkańców nie korzysta z gazu lub używa butli gazowych.

Przez Gminę przebiegają sieci wysokiego ciśnienia. Planowany jest przebieg sieci wysokiego ciśnienia w miejscowości Świerklaniec jednakże ostateczny przebieg zostanie wyznaczony na późniejszym etapie. Należy dążyć do całkowitego objęcia siecią gazową poszczególnych odbiorców w celu poprawy jakości powietrza.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Okres trwałości sieci wodociągowej i uzbrojenia nie powinien być uważany za nieograniczony, średni okres trwałości technicznej wynosi 50 lat. Utrzymanie sprawności technicznej istniejącej sieci wodociągowej wiąże się z systematyczną wymianą istniejących układów sieciowych.

Dla sprawnego sterowania rozdziałem wody należy uzbroić sieć w niezbędną ilość urządzeń regulacyjnych i zaporowych (zasuwy, reduktory ciśnienia),

wyposażyć ważne węzły regulacyjne w urządzenia zdalnego sterowania umożliwiające całodobowy monitoring parametrów jakości wody (ciśnienie, przepływ) posiadających możliwość przesyłu danych do ZWiK Świerklaniec. Analiza danych zarejestrowanych przez te urządzenia pozwoli na natychmiastowe wykrycie awarii wodociągowej w rejonie obejmującym kontrolowany system.

W roku 2009 zostanie dokończona pełna inwentaryzacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W najbliższych latach (2010) wprowadzony zostanie system wizualizacji stanu sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej wraz z bazą danych o jej elementach. System ten obejmować będzie część topograficzną w postaci cyfrowej i część opisową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Planowana modernizacja sieci wodociągowej na następujących ulicach:

ŚWIERKLANIEC			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
KOŚCIELNA (11)	63 NA 90	Ok.267 m	2011
ROGOWA (9)	NA 63	Ok.280 m	2010
DOMOWA(10)	100ST NA 100PE	Ok.135 m	2012
NAKŁO ŚLASKIE			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
GŁÓWNA (13)	100 STAL	Ok. 110 m	2011
SZEROKA (12)	100 STAL NA 110PE	Ok.250 m	2012
WIECZORKA (15)	likwidacja sieci wod.f40 i przełączenie budynków do istniejącej f100 stal		2011
WOLNOŚCI (14)	75 PE	Ok. 150 m	2009
NOWE CHECHŁO			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
BOCZNA-LASOWICKA (8)	50 ST NA 63PE	Ok. 170 m	2009
LASOWICKA-POWSTAŃCÓW (7)	100ŻEL NA 160 PE	Ok. 125 m	2010

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWIERKLANIEC**

Plan nakładów inwestycyjnych w latach 2009 – 2012

ŚWIERKLANIEC			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
Parkowa do ul. Kościelnej + projekt studzienka redukcyjno pomiarowa (4)	160 PE	ok. 220 m	2009-2010
3 Maja +projekt (3)	110 PE	ok. 250 m	2010-2011
NOWE CHECHŁO			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
KONOPNICKIEJ projekt + budowa studni redukcyjno pomiarowej wraz z wizualizacją przepływu i ciśnienia (2)	160PE,110 PE	ok. 1300	2009-2010
SKOWRONKÓW (1)	160 PE	ok. 460m	2012
ASTRÓW (1)	160 PE	Ok. 280m	2011
NAKŁO ŚLASKIE			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
DZIERŻONIA (5)	110 PE	ok.700m	2011
WIECZORKA DO ORZECHOWSKIEJ (6)	110PE	ok.340m	2012
Budowa studni redukcyjno pomiarowej – Radzionkowska kierunek Nakło Śl.			2009
ORZECH			
ULICA	Średnica	Długość	Rok
SZKOLNA DO ORZECHOWSKIEJ (6)	110 PE	ok..450m	2012
Budowa studni redukcyjno pomiarowej – Radzionkowska kier. Orzech			2009

SIEĆ KANALIZACYJNA

Dalszy rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Świerklaniec odbywać się będzie poprzez wykorzystanie istniejących projektów budowy kanalizacji sanitarnej:

- 1) dokończenie kanalizacji sołectwa Świerklaniec,
- 2) dalsza rozbudowa kanalizacji w sołectwach Orzech i Nowe Chechło,
- 3) rozpoczęcie budowy kanalizacji w sołectwie Nakło Śl. wg. opracowanego projektu (część wschodnia).

Oczyszczalnia ścieków.

Oczyszczalnia ścieków w Świerklańcu została zbudowana dla docelowej przepustowości 922m3 na dobę a obecnie jej urządzenia przygotowane są do odbioru 450 m3 na dobę. W chwili obecnej na oczyszczalnię dopływa ok. 500 m3 ścieków na dobę. ZWiK prowadzi prace modernizacyjne na oczyszczalni tak aby uzyskać przewidziane pozwoleniem-wodno prawnym parametry oczyszczonych ścieków tj.:

- 1) Wymiana pomp w przepompowni głównej,
- 2) Remont systemu napowietrzania oraz dalsza jego rozbudowa,
- 3) Rozbudowa nityfikatora.

Przewiduje się, że do końca 2010 roku na oczyszczalnię spływać będzie 700 m3 ścieków na dobę, do czego należy dodać wody opadowe przyjmowane przez powierzchnię stawów co spowoduje konieczność jej modernizacji celem zwiększenia przepustowości.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

Jeszcze w roku 2010 należy wykonać koncepcję oraz projekt przebudowy oczyszczalni pod kątem uzyskania poprawnych wyników oraz poprawy gospodarki osadem a także powiększenia przepustowości do 1500 m³ na dobę.

W roku 2012 należy rozpocząć prace modernizacyjne.

GOSPODARKA ODPADAMI

Zbiórką odpadów w gminie Świerklaniec zajmuje się firma Rethmann – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej. We wszystkich sołectwach ok. 80% domostw ma podpisaną umowę na wywóz nieczystości stałych i płynnych. Również miejscowe firmy zawarły z przedsiębiorstwem podobne porozumienia. Odpady wywożone są na składowisko odpadów w Rybnej k. Tarnowskich Gór. Planuje się rozwój zgodny z zasadami zapisanymi w Gminnym Programie Gospodarki Odpadami.

INFRASTRUKTURA TELETECHNICZNA (TELEKOMUNIKACJA)

Gmina Świerklaniec jest prawie w całości strefonizowana. Obecnie na obszarze notuje się ponad 2000 abonentów telefonów stacjonarnych. W przeciągu kilku ostatnich lat sytuacja pod względem telefonii znacznie się poprawiła. Dalsza rozbudowa sieci jest możliwa.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWIERKLANIEC

6. ŹRÓDŁA

1. Inwentaryzacja urbanistyczna przeprowadzona w październiku 2008r,
2. Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Świerklaniec, Ekoid Iwona Majewska-Durjasz, Katowice, wrzesień 2004r.,
3. Ocena aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklaniec oraz planów miejscowych,
4. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego,
6. Baza kartograficzna, ortofotomapy,
7. Wnioski złożone w odpowiedzi na informację nt. przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świerklaniec,
8. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2009 – 2012,
9. Strategia rozwoju gminy Świerklaniec na lata 2004 - 2010
10. „Dziedzictwo kulturowe gminy Świerklaniec”, Jarosław Krawczyk, Edward Wieczorek, Bytom 1997,
11. Strona internetowa Diecezji Gliwickiej,
12. „Plan Odnowy Miejscowości Nakło w Gminie Świerklaniec na lata 2008-2015”, Samorząd Mieszkańców Sołectwa Nakło,
13. Karty ewidencji stanowisk archeologicznych, zasoby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.
14. „Dziedzictwo kulturowe gminy Świerklaniec”, Jarosław Krawczyk, Edward Wieczorek, Bytom 1997
15. Strona internetowa Diecezji Gliwickiej,
16. Strony internetowe Gminy Świerklaniec.